U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Vrchy a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Pavla Pavlíka a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu,** se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219 (adresa pro doručování: poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025), na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v Kolíně,** a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Kolíně pod sp. zn. 11 C 224/2010, o 5097 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **EMTC - Czech a. s.,** se sídlem Praha 3, Pod Krejcárkem 975, IČ 270 96 661, zastoupené Mgr. Františkem Mészárosem, advokátem se sídlem Revoluční 2, Praha 1, a žalovaného **MAXIM,spol. s r. o.,** se sídlem K Raškovci 1360, Kolín, IČ 46358145,

takto:

I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci žaloby o 5097 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Kolíně pod sp. zn. 11 C 224/2010, **je** soud.

II. Usnesení Okresního soudu v Kolíně ze dne 22. 11. 2010, čj. 11 C 224/2010 - 34, **se zrušuje.**

Odůvodnění:

Návrhem doručeným dne 24. 2. 2011 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 31/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále též jen „*zákon o některých kompetenčních sporech*“) se navrhovatel (Český telekomunikační úřad) domáhá, aby zvláštní senát rozhodl kompetenční spor vzniklý podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) cit. zákona mezi ním a Okresním soudem v Kolíně týkající se zaplacení částky 5097 Kč s příslušenstvím.

Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Žalobkyně (společnost EMTC - Czech a.s.) uzavřela dne 29. 12. 2008 „*Rámcovou smlouvu o službách elektronických komunikací a o prodeji elektronických komunikačních zařízení a jejich příslušenství (nové znění) č. 19506595*“ (dále převážně jen „*rámcová smlouva*“) se společností T-Mobile Czech Republic a. s., se sídlem Tomíčkova 2144/1, Praha 4, IČ 649 49 681 (dále převážně jen „*poskytovatel*“). Podle rámcové smlouvy bylo

jejím předmětem (bod 1) „*zejména sjednání zvýhodněných obchodních podmínek, které budou používány při uzavírání účastnických smluv a poskytování služeb elektronických komunikací*“; účelem rámcové smlouvy pak bylo „*umožnit žalobkyni, aby její zaměstnanci, spolupracovníci i obchodní partneři mohli využívat k plnění svých pracovních úkolů a případně i pro svoji potřebu SIM karty příslušející k účastnickým smlouvám, které žalobkyně a/nebo Oprávněné osoby uzavřou na podkladě této rámcové smlouvy se společností T-Mobile Czech Republic, a. s.*“. Součástí rámcové smlouvy bylo v bodu 3.4 ujednání, z něhož vyplynulo, že žalobkyně se zavázala uspokojit poskytovatele pokud oprávněná osoba nesplní své peněžité závazky vůči poskytovateli vyplývající z účastnických smluv uzavřených za podmínek stanovených rámcovou smlouvou včetně povinnosti uhradit smluvní pokuty v případech porušení smluvních povinností; obdobný závazek přijala žalobkyně i ve vztahu k jiným smlouvám o poskytování služeb elektronických komunikací obsahující zpravidla odkaz na rámcovou smlouvu, žalobkyně se dále zavázala uspokojit poskytovatele, nesplní-li oprávněná osoba vůči němu své peněžité závazky vyplývající z kupních smluv k elektronickým komunikačním zařízením, zejména k mobilním telefonům a jejich příslušenství. Žalobkyně se podle uvedeného ustanovení stala ručitelem žalovaného.

Vzhledem k tomu, že žalovaný (dle faktury č. 0108251109 a č. 0105031009 konkrétně Roman Uhlíř) neuhradil poskytovali za služby elektronických komunikací částku ve výši 5097 Kč včetně DPH, vyzval poskytovatel žalobkyni přípisem ze dne 11. 5. 2010 ke splnění uvedeného ručitelského závazku. Žalobkyně poskytovateli požadovanou částku uhradila a s odkazem na titul uvedený v § 308 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, poté vyzvala žalovaného přípisem ze dne 12. 7. 2010 ke splnění dluhu na její účet. Žalovaný tak neučinil a žalobkyně podala dne 5. 10. 2010 k Okresnímu soudu v Kolíně žalobu o zaplacení 5097 Kč s příslušenstvím s návrhem na vydání platebního rozkazu.

Okresní soud v Kolíně rozhodl dne 22. 11. 2010 usnesením čj. 11 C 224/2010 – 34 o zastavení řízení (výrok I.) s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok II.), výroky III. a IV. rozhodl o vrácení soudního poplatku a o nákladech řízení.

V odůvodnění konstatoval soud, že ze žalobních tvrzení je zřejmé, že žalobce jako ručitel měl za žalovaného uhradit poskytovateli služeb elektronických komunikací cenu za poskytnuté služby; sporná pohledávka je tedy závazkem plynoucím ze zajištění dluhu z cen služeb. Podle § 64 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (dále převážně jen „*zákon o elektronických komunikacích*“), je účastník, popřípadě uživatel veřejně dostupné služby elektronických komunikací, povinen uhradit za poskytnutou službu cenu ve výši platné v době poskytnutí této služby. Podle § 129 odst. 1 věta prvá zákona o elektronických komunikacích Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku. Soud dále uvedl, že výčet případů, kdy dojde ke změně na jinou osobu, je demonstrativní, pokud jde o aplikaci na další případy, je třeba vždy zkoumat

povahu daného právního vztahu. V projednávané věci jde o spor ručitele proti dlužníkovi, za kterého ručitel uhradil cenu služby elektronické komunikace. Podle § 309 obchodního zákoníku uspokojí-li ručitel věřitele bez vědomí dlužníka, může dlužník uplatnit vůči ručiteli všechny námitky, který byl oprávněn uplatnit vůči věřiteli, kdyby na něm věřitel plnění vymáhal. Pokud má dlužník možnost namítnout vůči ručiteli věřiteli, znamená to, že o sporné pohledávce nelze rozhodnout, aniž by byla posuzována podstata samotného závazku dlužníka vůči věřiteli, tedy cena služby elektronické komunikace. K takovému posouzení je však dána pravomoc pouze Českému telekomunikačnímu úřadu.

Navrhovatel v návrhu k zvláštnímu senátu odmítl svou pravomoc k rozhodnutí sporu. Z vymezení pojmů ustanovení § 108 odst. 1 písm. g), § 129 odst. 1, § 64 odst. 1 a § 2 zákona o elektronických komunikacích navrhovatel dovodil, že žalobkyně není osobou vykonávající činnost podle § 7 zákona o elektronických komunikacích. Účastnický vztah ze smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací vznikl mezi společností T-Mobile Czech Republic a. s. a žalovaným; pravomoc rozhodovat spory má navrhovatel mezi těmito subjekty, nemá však pravomoc rozhodovat spory mezi žalobkyní a žalovaným z titulu ručení, není přitom rozhodující, že žalobkyně z titulu ručení uhradila společnosti T-Mobile Czech Republic a. s. pohledávku, která vznikla nezaplacením žalovaného za poskytnuté služby elektronických komunikací. Samotný závazek vzniklý ze smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací zanikl zaplacením ručitelem, vznikl zde závazkový vztah mezi žalobcem a žalovaným, který je dle názoru navrhovatele sporem vyplývajícím z obchodněprávního vztahu, nejedná se o spor ve smyslu § 129 odst. 1 věty druhé zákona o elektronických komunikacích, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost nebo účastníka došlo ke změně na jinou osobu.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.
Stranami takového sporu jsou podle § 1 odst. 1 citovaného zákona
a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy,
b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Kladným (pozitivním) kompetenčním sporem je dle § 1 odst. 2 citovaného zákona spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí; záporným (negativním) sporem je podle téhož ustanovení spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

Okresní soud v Kolíně v předcházejícím soudním řízení popřel svou pravomoc rozhodnout věc a navrhovatel popírá svou pravomoc rozhodnout po postoupení věci; zvláštní senát konstatuje, že se ve věci jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem o některých kompetenčních sporech.

Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS).

Navrhovatel (též „*Úřad*“) je zřízen dle § 3 zákona o elektronických komunikacích jako ústřední správní úřad pro výkon státní správy ve věcech stanovených tímto zákonem, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb.

Ustanovení § 108 odst. 1 písm. g) zákona o elektronických komunikacích zakládá pravomoc Úřadu rozhodovat ve sporech tam, kde tak stanoví tento zákon; pravidla pro rozhodování účastnických sporů obsahuje zákon v § 129 odst. 1: „*Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě.*“

S účinností od 1. 7. 2010 byla novelou zákona č. 153/2010 Sb. vložena do § 129 odst. 1 druhá věta: *“Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku.“*.

Podle ustáleného výkladu zvláštního senátu (srov. např. usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009 – 12) je třeba současného naplnění dvou podmínek k tomu, aby byla dle výše citovaných pravidel první věty § 129 odst. 1 založena pravomoc navrhovatele rozhodnout účastnický spor.

První podmínkou je osobní předpoklad spočívající jednak na straně osoby, která musí vykonávat komunikační činnost, jíž se podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích rozumí „*a) zajišťování sítí elektronických komunikací, b) poskytování služeb elektronických komunikací, c) provozování přístrojů dle § 73 citovaného zákona*“; službou elektronických komunikací se rozumí dle ustanovení § 2 písm. n) zákona o elektronických komunikacích “*služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové a televizní vysílání a v sítích kabelové televize, s výjimkou služeb, které nabízejí obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací nebo vykonávají redakční dohled nad obsahem přenášeným sítěmi a poskytovaným službami elektronických komunikací; nezahrnuje služby informační společnosti, které nespočívají zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací*“. Osoba účastníka musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. a) zákona o elektronických komunikacích („*účastníkem se rozumí každý, kdo uzavřel s podnikatelem poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací smlouvu na poskytování těchto služeb*“), popřípadě osoba uživatele musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. b) zákona o elektronických komunikacích („*uživatelem se rozumí každý, kdo využívá nebo žádá veřejně dostupnou službu elektronických komunikací*“); veřejně dostupnou službou elektronických komunikací se dle § 2 písm. o) cit. zákona rozumí „*služba elektronických komunikací, z jejíhož využívání není nikdo předem vyloučen*“.

Druhou nezbytnou podmínkou je věcný předpoklad, jenž vychází z ustanovení *„pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě“*, přičemž zaplacení ceny je podle § 64 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích jednou ze základních povinností účastníka popř. uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

Zvláštní senát shledal za splněné podmínky věty první dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích v okamžiku vzniku závazku mezi poskytovatelem (společností T – Mobile Czech Republic a. s.) a žalovaným; navrhovatel měl v tomto případě pravomoc rozhodnout spor o zaplacení ceny za poskytnuté služby elektronických komunikací.

V posuzovaném případě jde však o to, kdo je nadán pravomocí rozhodnout spor mezi žalobkyní (tj. osobou odlišnou od poskytovatele - osoby vykonávající komunikační činnost) a žalovaným, přičemž základní otázkou je posouzení právního postavení žalobkyně, žalovaného a jejich vzájemného vztahu.

Zvláštní senát předně neshledal naplněnou osobní podmínku založení pravomoci navrhovatele rozhodovat spor mezi těmito účastníky ve smyslu první věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, tím spíše neshledal naplnění věcné podmínky, neboť z databáze Úřadu (navrhovatele) a z obchodního rejstříku vyplývá, že žalobkyně není osobou vykonávající komunikační činnost podle § 7 zákona o elektronických komunikacích. Z předloženého spisového materiálu dále vyplynulo, že žalobkyně sama služby elektronických komunikací na základě shora specifikované rámcové smlouvy (inominátní dle § 269 odst. 2 obchodního zákoníku) uzavřené se společností T-Mobile Czech Republic a.s. (srov. bod 1 rámcové smlouvy - *„Předmět a účel smlouvy“*) neposkytovala, svou činností pouze umožnila (nejen) žalovanému odebírat služby elektronických komunikací za zvýhodněného režimu s odkazem na rámcovou smlouvu přímo od poskytovatele těchto služeb, jímž byla společnost T-Mobile Czech Republic a. s. Žalovaný ve vztahu k žalobkyni (jež sama není osobou vykonávající komunikační činnost) není uživatelem veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

Zvláštní senát dále posoudil, zda-li je ve věci založena rozhodovací pravomoc navrhovatele podle druhé věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích.

Novela ustanovení provedená zákonem č. 153/2010 Sb. vložením druhé věty rozšířila rozhodovací pravomoc navrhovatele rovněž o spory, ve kterých sice budou účastníky osoby odlišné od osob uvedených ve větě první, k jejich účastenství však dojde na základě změny závazku v osobě věřitele či dlužníka; to vše za předpokladu, že spor mezi původními účastníky sporu byl oprávněn rozhodnout navrhovatel. Novela tak do zákona *expressis verbis* vložila ustálenou rozhodovací praxi zvláštního senátu, který v obdobných případech vyslovoval pravomoc navrhovatele (srov. např. usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009 – 12) s tím, že pro pravomoc navrhovatele rozhodovat spory je stěžejní naplnění podmínek první věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích v okamžiku vzniku závazku a jeho pozdější změna v osobě věřitele či dlužníka již na rozhodovací pravomoc nemá vliv.

K osudu pohledávky plynoucí z hlavního závazku zajištěného ručením (akcesorickým závazkem) se vyslovil Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 29 ODO 563/2003 ze dne 9. 6. 2005 následovně: *„[O]d jiných způsobů přechodu nebo převodu pohledávky se zákonná cese věřitelových práv na ručitele, založená tím, že ručitel uspokojí věřitelovu pohledávku namísto dlužníka, liší právě tím, že pohledávka původního (přímého) věřitele tímto uspokojením zaniká (jinak by se ručitel svého závazku plnit nezprostil a k zákonné cesi předjímané ustanovením § 308 obchodního zákoníku by nedošlo)...[P]roto se také právní teorie v rámci výkladu ustanovení § 308 obchodního zákoníku o právu ručitele založeném tím, že splnil dluh za dlužníka, vyslovuje tak, že ručitel, který uhradil závazek dlužníka, se stává namísto „uspokojeného" věřitele „novým" věřitelem dlužníka v rozsahu, v jakém uhradil závazek; současně „vzniká ručiteli nové právo vůči věřiteli" (srov. např. dílo Š., I . P S. – T., M. a kol: Obchodní zákoník. Komentář. 10. vydání, Praha, C. H. . 2005, str. 1057). Tomu ostatně nasvědčuje i vlastní dikce ustanovení § 308 obchodního zákoníku; spojení, podle kterého ručitel splněním závazku „nabývá vůči dlužníku práva věřitele", totiž podporuje úsudek, že jde o nabytí „nového" nároku na náhradu plnění poskytnutého věřiteli; dokud ručitel věřiteli neplní, nemá žádný peněžitý nárok vůči dlužníku.".* Nejvyšší soud uvedené závěry vztáhl i na režim ručení podle § 550 občanského zákoníku, neboť *„[r]ozdílná dikce ustanovení § 550 občanského zákoníku a ustanovení § 308 obchodního zákoníku tedy důvod k odlišnému výkladu uvedených ustanovení nezakládá.".*

Žalobkyně učinila ručitelské prohlášení v bodě 3.4 rámcové smlouvy, čímž se zavázala za žalovaného (dlužníka) uspokojit poskytovatele (osobu vykonávající komunikační činnost). Poté, co žalobkyně splnila závazek za žalovaného, domáhala se vůči němu podanou žalobou svého nově vzniklého nároku na peněžní plnění dle § 308 obchodního zákoníku, neboť *„[r]učitel, jenž splní závazek, za který ručí, nabývá vůči dlužníku práva věřitele a je oprávněn požadovat všechny doklady a pomůcky, které má věřitel, a jež jsou potřebné k uplatnění nároku vůči dlužníku.".*

Zvláštní senát shledal v souladu s právním názorem Nejvyššího soudu, že v posuzovaném případě nedošlo ke změně závazku v osobě věřitele, ale k tomu, že pohledávka z hlavního závazku dlužníka (zaplatit poskytovateli cenu za služby elektronických komunikací) zanikla jejím splněním žalobkyní; spolu se zánikem pohledávky pak zanikla rovněž pravomoc navrhovatele rozhodovat související spor. Žalobkyni splněním dluhu poskytovateli naopak vznikl „nový" nárok na peněžní plnění vůči žalovanému plynoucí z ručitelského vztahu podle obchodního zákoníku; podstatou pohledávky žalobkyně není zaplacení ceny za služby elektronických komunikací, ale náhrada v rozsahu poskytnutého plnění věřiteli. Od posuzované věci je pak nutno odlišit dříve judikované případy cese (např. postoupení pohledávky) jejichž podstatou je, že nezanikla pohledávka původně vzniklá mezi osobou vykonávající komunikační činnost a osobou účastníka příp. uživatele.

Ve sporu žalobkyně a žalovaného jde o spor o nově vzniklý nárok, jenž je nárokem soukromoprávním, k jehož rozhodnutí je příslušný soud v občanském soudním řízení, neboť podle § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, soudy rozhodují *„spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány."*

Z vyložených důvodů zvláštní senát rozhodl, že příslušným rozhodnout o nároku je soud (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Současně podle odst. 3 téhož ustanovení zvláštní senát zrušil rozhodnutí okresního soudu, které výroku zvláštního senátu odporuje, a kterým pravomoc soudu k jednání popřel.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Okresní soud v Kolíně pokračovat v řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. dubna 2011

JUDr. Pavel Vrcha
předseda zvláštního senátu